

Substantivets kjønn

Fellesnavnene (substantiv) har tre kjønn i norsk; han-, hun-, og intetkjønn. Den enkleste måten å bestemme kjønn til et substantiv på er ved å se på dens ubestemte artikkel. Vi bruker *en* foran hankjønnord, *en* eller *ei* foran hunkjønnord og *et* foran intetkjønnord.

en bil

en/ei flaske

et hus

Med hunkjønnord er det valgfritt om vi bruker *ei* eller *en*, men i dagligdagse ord er det mest vanlig å si *ei* de aller fleste steder i landet. Ved skriftlig produksjon er det mer vanlig å skrive *en*.

Dersom substantiv står i bestemt form kan vi se kjønn ut ifra endelsen på ordet; hankjønnord får *-en*, hunkjønnord får *-en* eller *-a* og intetkjønnord får *-et*.

en bil – bilen

en/ei flaske – flasken (-a)

et hus - huset

Substantiv bestemt eller ubestemt

Grunnleggende regler for bruk av ubestemt og bestemt form på norsk:

Skille etter betydning, er noe kjent eller nytt?

Sammenlign: Jeg kjøpte ei bok - Jeg kjøpte boka
En hund bet henne - Hunden bet henne

Vi bruker bestemt form når vi kan regne med at tilhøreren skjønner hvilket substantiv vi snakker om. Dersom det første logiske spørsmålet som tilhøreren vil stille er «hvilken/t....?» bør vi normalt bruke ubestemt form av substantivet.

Jeg kjøpte **ei bok** – *Tilhøreren vet ikke hvilken bok du snakker om og må spørre om det.*
Jeg kjøpte **boka** – *Tilhøreren vet hvilken bok du snakker om, dersom dette ikke er klart for tilhøreren skal ubestemt form brukes.*

Vi kan ofte bruke bestemt form av substantivet når det er helt logisk hva vi snakker om. Dersom du står utenfor et bygg og spør «*hvor er inngangen?*» da er det logisk at du vil inn i bygget og dermed så kan inngangen være bestemt form.

Substantiv bestemt eller ubestemt

Grunnleggende regler for bruk av bestemt form på norsk:

Bestemt form er ofte brukt når både taler og mottaker befinner seg i samme sammenheng, enten fysisk eller psykisk slik at henvisningen er klar for begge.

Vi kan sammenligne bruken av bestemt form med bruk av egennavn. Vi bruker som regel navnet på en person når den vi snakker til kjenner personen.

Jeg kjenner Per.

Kari går i klassen min.

Dersom personen vi snakker til ikke kjenner Per eller Kari eller dersom de ikke vet hvilken Per eller Kari det er snakk om vil disse to uttrykkene ikke ha noe betydning for mottakeren i samtalen.

Vi bruker ofte **bestemt form** når vi snakker om folk vi kjenner navnene til;

Når kommer barna hjem? (Per og Kari)

Kongen og dronninga kommer til Bergen.

Jeg må til byen. (Den nærmeste)

Likte du filmen? (Navnet på filmen som dere har sett)

